

Insects

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

No. 256.

Deel XI.

25 Maart 1944.

Adres der Redactie :

Dr. D. MAC GILLAVRY, „De Haaf”, Bergen, N.H. — Nederland.

Tijdelijk Adres : Nunspeet, Groenelaantje 7.

INHOUD : A. J. Besseling : Water-wespen. — T. O. van Kregten : Fourageren mestkevers paddestoelen ? — K. J. W. Bernet Kempers : De larven der in Nederland voorkomende Hydrophilidae. — C. O. van Regteren Altena : Over oriëntale soorten van het genus *Tagiades* Hübner, in het bijzonder over de Javaansche (Lepidoptera, Hesperidae). — A. Reclaire : Boekbespreking.

Water-wespen

door

A. J. BESSELING.

Vorigen zomer had ik het geluk eenige Hymenopteren uit het zoete water te vangen. In Juli van dat jaar, in Ootmarsum zijnde, had ik mij een groote witte bak vol met algen, kroos en plantendeelen verzameld, afkomstig uit een sloot in het Agelerbroek.

Nadat ik de voor mij belangrijke dieren met een pipetje had weggevangen, werd mijn aandacht getrokken door een nietig insect, dat met korte vleugelslagen door het water „zwom”. Telkens flikkerden de vleugeltjes op en schoot het dier met een rukje vooruit. Het was een interessant gezicht. Dit insect, een hymenopteron, draagt den naam van *Caraphractus cinctus* Hal.; het was een ♀.

Ik heb toen dat wespje overgebracht in een glazen buis, half vol met water, afgesloten en plat op tafel gelegd. Op die manier heb ik toen eenige waarnemingen kunnen doen betreffende den overgang van water naar lucht en omgekeerd.

De overgang van water naar lucht ging heel gemakkelijk. Het dier kroop langs de wand van de buis omhoog, doorbrak het oppervlakte-vlies en viel toen, om het zoo te zeggen, tegelijk droog.

Omgekeerd ging het niet zoo eenvoudig. Het dier begaf zich dan op het water en stak eerst een of beide sprieten in het water, dan volgden een voorpoot, de kop, andere voor- en middelpooten, vleugels, achterlijf, resteerende pooten. Het dier duikelde dus over den kop, hetgeen gepaard ging met een hevig gespartel. Meer dan eens mislukte halverwege de poging, hetgeen bewijst, dat eenige weerstand overwonnen moest worden. Dit duikproces duurde soms wel tot 4 minuten.

Onder water aangekomen werden, nog ruggelings, eerst alle lichaamsdeelen, de vleugels inbegrepen, zorgvuldig van aanhechtende luchtbelletjes ontdaan. Daarna keerde het dier zich om en „vloog” weg.

Ik heb dit duikproces herhaalde malen geobserveerd omdat wel eens ondersteld is, dat deze wespjes voor hun ademhaling onder water aan de vleugels luchtbellen zouden meenemen. Hier was dit beslist niet het geval.

Deze soort moet in Dytisciden-eieren parasiteeren.

In dezelfde maand bezocht ik daarna het veenterreintje „De Kieviet” bij Leuvenheim.

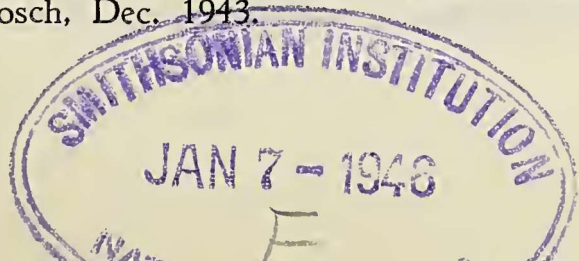
Uit een sloot waarin groeiende *Chara*, *Sagittaria* en *Sparganium* ving ik 2 ♀♀ van *Prestwichia aquatica* Lubb., een hymenopteron, dat niet „vliegt”, doch langs de planten kruipt.

Ten slotte ving ik in Augustus daarop, visschende in een sloot, in open verbinding staande met het „Nieuwe Wiel” bij Haarsteeg, te midden van veel *Hydrocharis*, nog eens 2 ♀♀ van *Prestwichia aquatica*.

Deze soort wordt als eiparasiet opgegeven van Odonaten, Dytisciden, Nepidae en Notonecta.

Alle drie genoemde vindplaatsen komen voor op de onlangs gepubliceerde lijst van voorloopige Natuurmonumenten; speciaal van het 2e terrein, liggende te midden van ontginningen, is het te hopen, dat het gespaard moge blijven.

's Hertogenbosch, Dec. 1943.

JAN 7 '46